

Geachte staatsraden,

Ik concludeer uit het verweerschrift van 4 november 2020, de tweede alinea op pagina 8, dat de heer Rolf-Jan Sielcken (senior juridisch adviseur bestuurlijk juridische zaken en vastgoed expertise bij RWS) de (mede-)opsteller is van het verweerschrift, maar niet de feitelijke ondertekenaar. De heer Sielcken is binnen RWS een leidend jurist, belangrijke vraagbaak en co-auteur van de Beleidslijn en Handreiking Beleidsregels grote rivieren, en deelnemer op de achtergrond aan deze procedure blijkens enkele WOB-documenten en de tekst van het verweer.

De heer Sielcken wenst mij persoonlijk aan te spreken op mijn opstelling tijdens het (weinig succesvolle) vooroverleg en de aanvraag voor een watervergunning. Ik wil graag van deze gelegenheid gebruikmaken om hier persoonlijk op te reageren en als niet-jurist u een toelichting te geven op de doorloop van de aanvraag. Het is overigens niet mijn doelstelling om de werkzaamheden van mijn vertegenwoordiger mr. J. Keur over te nemen. Dit stuk is bedoeld als een aanvullende toelichting.

R.J. van Dongen

17-02-2021

Graag breng ik volgende punten in:

- (A) Eerder ontvangen watervergunningen en het ontbreken van rivierkundige beletsels
- (B) Overleg doorloop en totstandkoming bouwvolume toename
- (C) Toezeggingen niet meetellen volume hoogwatervrije fundering in het bouwplan
- (D) Volume en mogelijk gebruik eerder vergund bouwplan voor woning
- (E) Bijzondere omstandigheden t.b.v. van 4:84 Awb-overweging
- (F) Slotwoord

(A) Eerder ontvangen watervergunningen, en het ontbreken van rivierkundige beletsels

Het is mijns inziens voor het begrip wenselijk de achtergronden van de locatie en het overleg mee te nemen in de besluitvorming. Ik heb voor één specifieke locatie op één tijdstip een watervergunning aangevraagd. De vergunningen-historie helpt een feitelijk beeld te vormen over deze locatie. Zie **(bijlage 1)** voor een overzichtsafbeelding van de ingekleurde gebouwen op ons perceel De Kop 13. Dit perceel is gelegen in het rivierbed van de rivier de Waal. Deze afbeelding dient ter illustratie bij onderstaande opsomming van de eerder verleende vergunningen voor de (ver)bouw van de woning en bijgebouwen. Per vergunning geef ik een relevant extract van de bevindingen van RWS om de vergunning te verlenen.

1. **woning 1830 (geel):** geen vergunning van terug te vinden, twee aan elkaar gebouwde arbeiderswoningen gelegen op een zomerkade t.b.v. de nabij gelegen steenfabriek.
2. **schuur 1916 (oranje):** beschikking van 1 mei 1916, nummer 254 WAT, op grond van de Rivierenwet : geen rivierkundige problemen want hoogwatervrij terrein. Dwars op de stroming gelegen schuur akkoord voor nieuwbouw.
3. **uitbouw 1992 (groen):** beschikking van 6 augustus 1992, kenmerk 1827: hoogwatervrij terrein, **(bijlage 2)** geen rivierkundige beletsels. Grote nieuwbouw dwars op de stroming, funderingsplaat vereist i.p.v. palen door Polderdistrict Groot Maas en Waal onder de uitbouw.
4. **niet gerealiseerde nieuwbouw woning 2012:** de vorige bewoonster van De Kop 13 had in 2012 een ontwerp laten maken door Blanca Architecten welk door RWS is vergund op 17 oktober 2012, kenmerk RWS/SCV-2012/4445. Zie **(bijlage 3)** voor de volledige vergunning (een deel van deze vergunning vormt bijlage 8 bij het aanvullend hogerberoepschrift van 25 september 2020).

In de vergunning is te lezen dat het gaat om het vervangen van een bestaande woning in een nieuwe woning met patio, met behoud van de schuur. De vergunning vermeldt dat het gaat om het gebruikmaken van het rijkswaterstaatswerk de Waal of de daartoe behorende beschermingszone voor het perceel De Kop 13 te Heerwaarden aan de oever van de Waal, nabij kilometernummer 921,500, in de gemeente Maasdriel. Het gaat dus om een ruimtelijk initiatief in het rivierbed.

Beoordelingskader bij de watervergunningverlening: Beleidslijn grote rivieren en Beleidsregels grote rivieren (BGR) – hierin wordt een eenmalige uitbreiding van ten hoogste 10% van de bestaande bebouwing toegestaan.

RWS concludeert in de verleende watervergunning, hoofdstuk 5.2.2:

“1. De onderhavige vergunningaanvraag betreft het vervangen van een bestaande woning in een nieuwe. Er is sprake van een dusdanige situering en uitvoering van de werken dat het veilig functioneren van het rijkswaterstaatwerk gewaarborgd blijft.

2. Er is geen sprake van een feitelijke belemmering voor vergroting van de afvoercapaciteit.

3. Door de uitvoering van de activiteit(en) is de waterstandsverhoging en de afname van het bergend vermogen zo gering mogelijk.

4. Nu onder 3 is overwogen dat het initiatief nagenoeg geen gevolgen heeft voor de waterstand, is het niet noodzakelijk te compenseren.

De aangevraagde werken zijn dan ook niet in strijd met het uitgangspunt van de Beleidsregels en deze werken kunnen, voor zover het deze beleidsregels betreft, worden toegestaan.”

5. Vooroverleg aanvraag watervergunning augustus 2018 – heden:

- notulen vooroverleg 30 oktober 2017, geaccordeerd door RWS: het Rivierkundig Beoordelingskader (RBK) is niet nodig, aangezien het gaat om een aanpassing van een bestaand object. De rivier ondervindt volgens RWS op geen enkel van de 11 beoordelingspunten hinder van dit bouwplan (bijlage 4A).
- e-mail 17 oktober 2018 vooroverleg: verklaring van geen rivierkundige beletsels (bijlage 5).

Conclusies:

Alle eerder verleende vergunningen voor De Kop 13 bestrijden de algemeenheden waarop RWS zich beroept in de aanvraagprocedure, ter zitting bij de rechtbank en in de verweerschriften. De locatie of de herbouw van de woning geeft geen rivierkundige beletsels, is niet strijdig met de doelstellingen van de BGR, te weten afvoer dan wel opslag van water, en is niet belemmerend voor eventuele toekomstige maatregelen omtrent de opslag en afvoer van water van de rivier.

De hoogwatervrije ligging is in eerdere verleende vergunningen (terecht) als relevante rivierkundige omstandigheden meegewogen. Dit is ten onrechte niet gedaan in het weigeringsbesluit van 16 augustus 2019.

(B) Overleg doorloop en totstandkoming bouwvolume toename

RWS verwijt mij dat het bouwplan toeneemt tot 1.401,30 m³ (zie pagina 4 van het verweerschrift van 4 november 2020, tweede alinea). Ik licht de totstandkoming van het bouwvolume graag toe door een schets te geven van de doorloop van het vooroverleg tot aan de rechtszaken.

(i) Overleg gemeente Maasdriel

In de zomer van 2017 zijn wij (mijn bouwadviseur de heer P. van den Bighelaar, indiener van de vergunningaanvraag in kwestie, en ik) met het ontwerp naar de gemeente Maasdriel gegaan voor de omgevingsvergunning. Het toelaatbaar woningvolume is hier als volgt bepaald: volume en oppervlakte huidige woning +10%, plus toe te voegen volume conform bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (verderop: vergunningsvrij bouwen), de berekeningsmethode van de oppervlaktes en volumes zijn bepaald conform NEN 2580 (Oppervlakten en inhoud van gebouwen - Termen, definities en bepalingmethoden). Dit resulteert in 745 m³ vergunningplichtig volume plus 305 m³ bouwvergunningvrij volume dus een totaal bouwvolume van **1.050 m³**, geplaatst op een niet

meetellende hoogwatervrije fundering. De gemeente heeft in 2017 al aangegeven akkoord te zijn met het verlenen van een omgevingsvergunning zodra er een watervergunning is afgegeven.

(ii) Contact met de heren Van Tilborg en Sielcken van RWS – 2017

Het toelaatbare bouwvolume volgens RWS is 930,56 m³. Zie pagina 10 van het weigeringsbesluit waar dit aantal kubieke meters wordt genoemd (NB De twee kelders die in de tabel op pagina 10 worden genoemd, zijn twee kleine oude koelkelders uit 1830 onder de woning in het dijklichaam).

Onze woning heeft dus $1.050 - 930,56 = 119,44 = \text{ca. } 120 \text{ m}^3$ te veel volume vanwege de niet geharmoniseerde woningvolumeberekening tussen RWS en de gemeente/rest van Nederland. De totale oppervlakte voldoet overigens wel aan de 10%-eis.

Op 18 september 2017 krijgen we van de heer Maarten van Tilborg (juridisch adviseur/intaker bij RWS) informatie over de sloop- en herbouwmogelijkheden (bijlage 6). Kortgezegd: op grond van artikel 3a BGR is het bij sloop en herbouw mogelijk op een bestaande woning met 10% uit te breiden. Hiervoor moet een watervergunning worden aangevraagd. Daarbij is het op grond van artikel 6.12 lid 2a Waterbesluit mogelijk om zonder vergunning via een melding een bouwwerk of aanbouw te realiseren kleiner dan 30 m².

Wij willen 30 m² aanbouw melden, liggend onder de daknok van de 7 meter hoge woning. Qua volume betreft dat circa 210 m³. Daarmee is het watervergunningplichtige woningvolume nog $1.050 - 210 = 840 \text{ m}^3$, ruim minder dan het door RWS toegestane volume van 930 m³. Op basis van de e-mail van 18 september 2017 willen wij gelijktijdig 30 m² aanbouw melden in combinatie met 10%-uitbreiding voor de sloop en herbouw van de woning. Deze aanpak wordt door RWS in het vooroverleg afgewezen, omdat hierdoor volgens RWS artikel 6.12 Waterbesluit zou worden gebruikt om de 10%-regel te omzeilen. Bewijs waar dit staat wordt niet geleverd. Hiermee was alles opgelost geweest, maar verlening van de watervergunning lijkt geen eerste prioriteit te zijn.

We zijn vervolgens in discussie gegaan met de heer Van Tilborg over het gebruik van vergunningsvrije bouw m³'s zoals in de BGR 2006 was opgenomen. Uit later contact met de heer Sielcken bleek dat RWS dit bouwrecht van de bewoners van de uiterwaarden niet beargumenteerd en stilzwijgend heeft laten vervallen in latere versies van de BGR (bijlage 7A). Op de vraag of het vergunningsvrije bouwrecht dan ook uit de wet is geschrapt met de BGR geeft RWS geen antwoord.

(iii) Contact met de heer Sielcken van RWS – 2018

We hebben in 2018 met de heer Sielcken overleg gevoerd over de 120 m³ surplus die een vergunning in de weg staat. Wij hebben de heer Sielcken de hoogwatervrije ligging in het rivierbed toegelicht, en onze mogelijke oplossing om 70 cm hoogte uit de tweede verdieping in het bouwplan (dus ruim boven de primaire waterkering gelegen) weg te halen indien RWS in zijn uitleg van de 10%-regel zou volharden. Ter verduidelijking is als bijlage 8 een bouwtekening bijgevoegd. De gele lijn op deze tekening geeft de 70 cm hoogte aan van de tweede verdieping.

De oranje markering toont onder het rechter huis de zomerkade waarop het huis ligt, en 400 meter verderop is de primaire waterkering (de Heerewaardense Afsluitdijk) op schaal uitgetekend. Aan de overzijde van de Waal ligt de primaire waterkering de Waalbanddijk 1700 meter van de woning af.

Tevens bevat de bouwtekening (bijlage 8) een dwarsdoorsnede van het ontwerp van Blanca Architecten, waarvoor in 2012 wél een watervergunning is verleend. De linker doorsnede met de twee getekende personen is het ontwerp van Blanca Architecten, de rechter doorsnede ons ontwerp (vrijwel identiek dus).

De heer Sielcken antwoordt per e-mail op 26 februari 2018 (bijlage 7A) hoe RWS de mogelijkheid van een vergunningsvrije uitbouw heeft verwijderd uit de BGR 2006, zonder enige rivierkundige of andere onderbouwing of motivatie overigens in de Staatscourant (hierin staat enkel: "artikel 3a verval").

Ook geeft de heer Sielcken in dezelfde e-mail aan (bijlage 7B) dat sloop en herbouw als regel een soepele praktijkbenadering heeft en herbouw direct met +10% mag geschieden.

In een e-mail van 12 maart 2018 (bijlage 9A) bevestigt de heer Sielcken het bovenstaande en erkent hij:

"Terecht wijst u er op dat de volumebeperking niet direct rivierkundig te verdedigen is wanneer het gebouw hoger wordt dan de maatgevende hoogwaterstand (en dijkhoogte) zoals dat ook bij uw bouwplan het geval is."

Ondanks het rivierkundig relevante feit dat ons bouwplan dus boven het maatgevend hoogwater en zelfs boven de primaire waterkeringhoogte uitsteekt, wringt ons bouwplan volgens de heer Sielcken met de 10%-regel (bijlage 9B). Volgens hem is strikte toepassing van de 10%-regel noodzakelijk, omdat: "de cumulatie van alle kleine uitbreidingen in het rivierbed enig effect hebben op de beschikbare ruimte in het rivierbed". Zonder deze strikte toepassing zou er volgens de heer Sielcken intensiever gebruik gemaakt gaan worden van het rivierbed. Ter onderbouwing van deze vrees/stelling wijst hij op de uitspraak 'Hartenaasje' van 7 mei 2014 (ECLI:NL:RVS:2014:1641) waar het ging om een flatgebouw van vijf verdiepingen. De heer Sielcken zegt:

"In uw geval gaat het om een beperkte overschrijding vanwege de verhoging van de 2e verdieping, hetgeen niet vergelijkbaar is met een flatgebouw. Tegemoetkomen aan uw wens zou wel een overschrijding van 10% -volume-eis betekenen en kan dan niet zonder aanpassing van (de toepassing van) de regels. Dat kan door een differentiatie in de mate van volumeoverschrijdingen aan te leggen, zodat kleinere overschrijdingen wel en grotere niet vergund kunnen worden."

Ondanks de erkenning van positieve rivierkundige omstandigheden én de erkenning dat het om een beperkte overschrijding gaat, wordt niet eens overwogen om het bouwplan wegens deze bijzondere omstandigheden (artikel 4:84 Awb) te vergunnen. De boodschap is: het bouwplan zal niet worden vergund en moet worden aangepast.

In zijn e-mail van 22 maart 2018 (bijlage 10A) geeft de heer Sielcken de echte reden voor strikte toepassing van de 10%-regel door RWS:

“Die achterliggende reden is dat kapitaalintensivering als gevolg van niet-riviergebonden activiteiten toeneemt. Dat wordt algemeen als ongewenst gezien omdat dit kostenverhogend werkt als in de toekomst op zo’n locatie rivierverruiming nodig blijkt. Het betreft dus een achterliggende reden die u niet zo expliciet aantreft in de toelichting op de BGR.”

Oftewel: het bouwplan is ongewenst om financiële redenen, geen rivierkundige redenen. Er wordt voorbijgegaan aan het feit dat de enorm brede Waal op de locatie van de woning een 400 + 1700 = 2100 meter uit elkaar liggende primaire waterkeringen heeft, en dat rivierverruiming ‘midden’ in het rivierbed waterloopkundig onmogelijk is.

Ook ons concrete verzoek om toepassing te geven aan de afwijkingsbevoegdheid uit artikel 4:84 Awb wordt – op onjuiste gronden – afgewezen (bijlage 10C):

“Ad 3 De afwijkingsbevoegdheid o.g.v. art 4:84 AWB komt uitsluitend de minister toe. Het moet dan gaan om situaties die niet in de regelgeving zijn voorzien en tevens tot onredelijke uitkomsten leiden. Dat is hier, gegeven de striktheid van de regeltoepassing bij de BGR en in het bijzonder de 10% niet aan de orde.”

(iv) Problemen RWS met de hoogwatervrije fundering

Vanaf februari 2018 ontwikkelt RWS een nieuwe strategie, bedoeld om ons m³s probleem verder te vergroten door opeens de hoogwatervrije fundering mee te gaan tellen bij het bepalen van het bouwvolume (oppervlakte 210 m², volume 350 m³). Dit tegen eerdere afspraken in en in afwijking van de eerder verleende vergunning uit 2012.

Zoals ook toegelicht in het aanvullend hogerberoepschrift van 25 september 2020 (paragrafen 5.6-5.7) is de hoogwatervrije fundering, door RWS steevast ‘kelder’ genoemd, onderdeel van het bouwplan. Deze fundering ligt in de zomerkade, dijkvak 400490 (dus niet in de primaire waterkering, zijnde de Heerewaardense Afsluitdijk, die op 400 meter afstand ligt – zie nogmaals de tekening in bijlage 8) . Het Waterschap Rivierenland is (o.a.) verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van deze zomerkade.

In zijn e-mail van 14 februari 2018 (bijlage 11) beveelt de heer Van Tilborg dan ook het volgende aan:

“Gezien de relatie van de funderingsconstructie met de zomerkade (in beheer bij Waterschap Rivierenland) beveel ik u aan hierover eerst, in het kader van vooroverleg, rechtstreeks in overleg te treden met het Waterschap. Zij kunnen u het beste vertellen welke uitvoering van een funderingsconstructie voor hen aanvaardbaar (en dus vergunbaar) is in relatie tot de bij hen in beheer zijnde zomerkade.”

Op basis van overleg met het waterschap wordt er – net als bij het vorige vergunde bouwplan uit 2012 – op technische gronden een hoogwatervrije, stijve, waterdichte funderingsbak ontworpen welke met (hei)palen onder de woning aan de ondergrond is bevestigd. Zie ter verduidelijking nogmaals de bouwtekening (bijlage 8) voor de geheel in de zomerkade verzonken hoogwatervrije fundering. Dit vanwege:

- het verplicht moeten verwijderen van de twee 190 jaar oude koelkelders onder de woning uit het dijklichaam;
- de eis van het waterschap van betonnen platen en wanden om kwelwater en piping te voorkomen;
- het niet mogen gebruiken van geroerde grond in een dijklichaam;
- alsmede de eis een voldoende sterke constructie en verankering om de hoogwaterbelasting op de zomerkade te kunnen opvangen.

Deze constructie houdt met alle bovenstaande eisen rekening en krijgt de goedkeuring van het waterschap (de positieve beoordeling op basis van de Keur 2014 wordt ook genoemd in hoofdstuk 4.2 van het weigeringsbesluit). De hoogwatervrije fundering is plm. 40 cm hoger dan het huidige (uit 1830) vloer- en zomerkadeniveau en komt overeen met de waterstand ter plekke tijdens het hoogwater van 1995 (recordstand waterniveau ter plaatse). Deze bakvormige onderbouw van de woning is de enige technisch toelaatbare en rivierkundig verantwoorde optie. Helaas wordt deze fundering het volgende discussiepunt in het vooroverleg.

In eerste instantie wenst RWS een vrije instroming van rivierwater in de hoogwatervrije fundering, alsof we in een bergend regime zouden bouwen in plaats van in een stroomvoerend regime waarin we ons bevinden (zie over het stroomvoerend regime dat ter plaatse geldt paragrafen 2.3 en 5.7 van het aanvullend hogerberoepschrift). We gaan schouderophalend akkoord, op de bijgevoegde schets van RWS zijn de gewenste instroomgaten in de wanden te zien (bijlage 12).

Tegen alle technische logica en bevoegdheidsverdeling tussen RWS en het waterschap in, gaat RWS vervolgens verdere bouwtechnische eisen stellen aan de hoogwatervrije fundering die niet door het waterschap waren gesteld op basis van de Keur, het technisch instructieboek van het waterschap als beheerder van de zomerkade. Zo ging RWS opeens toch niet meer akkoord met de instroomgaten die RWS eerder *zelf* had geëist. Verder werd de hoogwatervrij fundering opeens als verblijfsruimte aangemerkt, tegen de formulering daarvan in het Bouwbesluit in.

Wij als bewoners zijn in het rivierbed verantwoordelijk voor onze eigen veiligheid stelt de overheid nadrukkelijk (zie de BGR) en dus ook voor de veiligheid van de andere bewoners achter de zomerkade (die er niet voor niets ligt). Derhalve dragen wij ook de verantwoordelijkheid voor de bouwkundige integriteit van de zomerkade, en dus hebben wij constructie verzwakkende eisen van RWS gemotiveerd afgewezen.

Hierop krijgen we te horen dat we alleen een watervergunning krijgen als we de woning op (hei)palen zetten, alsof wat er in het zomerkadelichaam gebeurt ook maar iets heeft te maken met de uitgangspunten van de BGR.

Als gevolg van onze technische terechte weigering besluit RWS het volume van de hoogwatervrije fundering (oppervlakte 210 m² en volume 350 m³) mee te tellen bij het woningvolume (1.050 m³) om zo op 1.401,30 m³ uit te komen.

De beslissing van RWS om de m³ van de hoogwatervrije fundering mee te tellen, is strijdig met de eerder verleende vergunning 2012 waar een identieke bakconstructie is gebruikt. Ook is deze beslissing niet in lijn met gemaakte toezeggingen dit volume niet mee te tellen (zie onderdeel C van dit schrijven), en in strijd met de NEN 2580 berekeningsmethoden. Het meetellen van volume in een

dijklichaam is rivierkundig totaal zinloos. RWS heeft deze beslissing gemaakt zonder dat RWS regels uit de BGR heeft opgevoerd die deze beslissing kan ondersteunen.

(v) Problemen RWS met niet-meetellen herbouwwolume bóven de buitenkruinlijn

Na de onterechte beslissing op het volume van de hoogwatervrije fundering opeens mee te tellen, doet zich het volgende geschilpunt voor. In watervergunningaanvraag zijn de m³'s van de woning die boven de buitenkruinlijn van de zomerkade zijn gelegen, niet meegeteld bij de inhoudsbepaling van de woning om zo tot een toelaatbaar woning volume te komen bij de aanvraag. De buitenkruinlijn vormt namelijk de begrenzing van het rivierbed. De m³ boven de buitenkruinlijn maken dus geen deel uit van in het rivierbed en de 10%-regel geldt alleen voor activiteiten in het rivierbed. In de Handreiking BGR uit 2014, die ten tijde van vergunningaanvraag gold, staat ook (bijlage 1, pagina 35, punt 6):

“Het uitgangspunt is dat bebouwing in het uitzonderingsgebied of buiten het rivierbed niet meetelt voor het berekenen van de 10%.”

Zoals u bekend uit het aanvullend hogerberoepschrift heeft RWS deze uitleg van de 10%-regel afgewezen. Volgens RWS klopt deze uitleg niet, omdat het rivierbed niet op het niveau van de buitenkruinlijn zou worden begrensd, ondanks onze motivering dat het rivierbed uit een samenhangend geheel van water moet bestaan.

Na indiening van de aanvraag probeert RWS nog met een brief van 8 april 2019 onze ingediende vergunningsaanvraag buiten behandeling te stellen, door te zeggen dat het bouwplan zoals aangevraagd niet vergunbaar is en dat aanvullende gegevens nodig zijn. Maar onze advocaten dwingen RWS om een besluit te nemen en na 6 maanden komt er een afwijzing op basis van een in datzelfde tijdsbestek herschreven Handreiking BGR 2019. Ter zitting bij de rechtbank geeft RWS aan dat onze aanvraag bepalend was voor de aanpassingen in de Handreiking BGR 2019. Dit staat ook in de zittingsaantekeningen die zijn meegestuurd met het aanvullend hogerberoepschrift.

(C) Toezeggingen niet meetellen volume hoogwatervrije fundering in het bouwplan

Op pagina 5, alinea 3 van het verweerschrift van 4 november 2020 stelt RWS:

“Mij zijn geen toezeggingen bekend op grond waarvan appelllant ervan uit mocht gaan dat de kelder niet meetelt voor het bepalen van de inhoud van de het bouwplan.”

In de notulen van het vooroverleg op 30 oktober 2017 (bijlage 4B) lezen we samengevat: de vergunning-technisch beste oplossing is een funderingsplaat direct onder de begane grond van het huis die ondersteund wordt door een fundering bestaande uit een betonbak met duidelijke openingen ten behoeve van de in- en uitstroom van open water.

Tevens bespreken we om de woning 40 cm hoger hoogwatervrij terug te bouwen. Deze +40 cm brengt de woning op de rivierhoogte tijdens het hoogwaterniveau in 1995.

Verder heeft de heer Van Tilborg in een e-mail van 1 februari 2018 (bijlage 13) toegezegd:

“Of u nu de woning terugbouwt op/in het huidige maaiveld of dat u de woning in zijn geheel op palen of wanden zet, de woning zal in beide gevallen even groot zijn. In beide gevallen mag het bebouwd oppervlak alsmede de inhoud van de woning maximaal met 10% toenemen.”

Ook de schets “Casus Kop 13” van RWS (bijlage 12) is niet voor meerdere uitleg vatbaar. Deze schets vormt de bijlage bij bovengenoemde e-mail van 1 februari 2018, zijnde bijlage 13. Hierop is door RWS onder andere geschreven:

“Het volume van deze woning en het oppervlak mag 10% groter zijn dan de oorspronkelijke woning. Het al dan niet “optillen” van de woning doet hierbij niet terzake...”

Met geel heeft RWS de inhoud van de nieuwe woning aangeduid, losstaand van de met groen aangeduide hoogwatervrije fundering.

Er zijn dus wel degelijk duidelijke toezeggingen gedaan door RWS over de berekeningsmethodiek van het woningvolume, te weten zonder meetelling van het volume van de hoogwatervrije fundering (kelder/kelderbak) bij het berekenen van de inhoud van de woning.

De weigering van de watervergunning wordt door RWS dus gebaseerd op een overschrijding van 120 m³ welke is gelegen boven de buitenkruinlijn van de primaire waterkering ter plaatse, voor een woning die op een hoogwatervrije locatie is gebouwd.

Bovendien heeft RWS geen vast omschreven berekeningsmethodiek voor de 10% uitbreidingsmogelijkheid en gebruikt RWS geen genormeerde volumeberekening zoals NEN 2580. Naar behoefte gebruikt RWS de (Handreiking) BGR om de uitkomst van de beoordeling te sturen naar een afwijzing. Termen als woning en bouwplan worden naar believen verwisseld zonder een duidelijke grondslag.

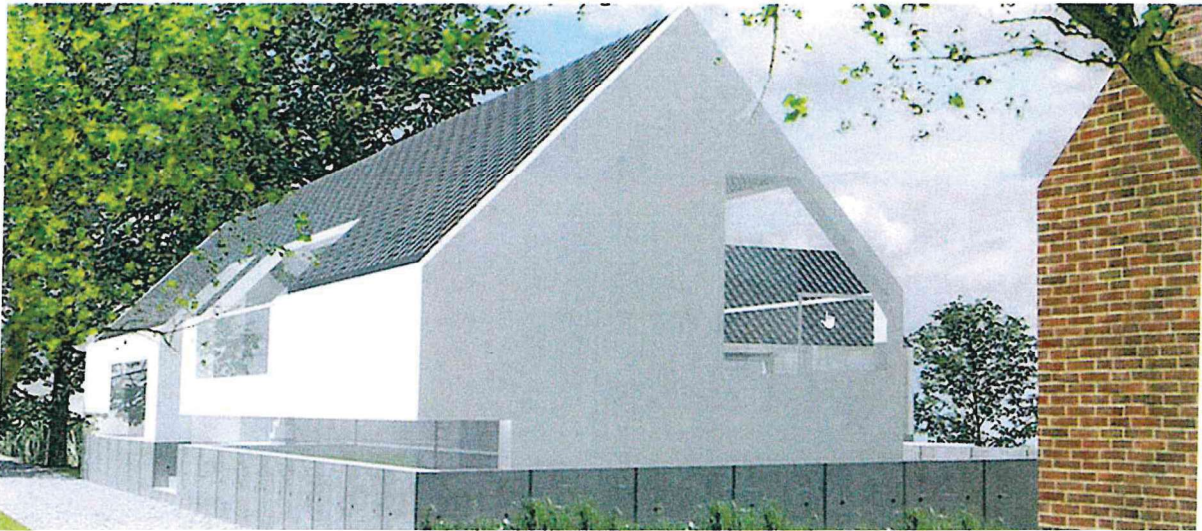
(D) Volume en mogelijk gebruik eerder vergund bouwplan voor woning

RWS stelt op pagina 3, alinea 2 van het verweerschrift van 4 november 2020 dat ik bekend was met de mogelijkheid gebruik te maken van de vorige vergunning. Ik heb dit inderdaad als mogelijkheid besproken, maar daarbij duidelijk gemaakt dat het niet de bedoeling was om het vergunde bouwplan te gaan gebruiken maar om het wisselende beoordelingsbeleid van RWS aan te tonen.

Hierbij wil ik opmerken dat RWS in het vooroverleg het gebruik van deze vergunning ook niet toestond, omdat de vergunning was verleend aan een andere aanvrager en vanwege het “feit” dat deze vergunning verlopen zou zijn. Ik heb zelf moeten uitleggen dat er sprake is van een zaaksgebonden vergunning, binnen dezelfde BGR als toen geldig was, en wij derhalve niet konden inzien hoe deze vergunning niet meer van toepassing zou zijn aangezien de randvoorwaarden identiek zijn.

Ter verduidelijking wijs ik graag op deze link voor huidige woning en het vergunde bouwplan uit 2012: <https://www.youtube.com/watch?v=dDKqAHhi9Ko>

Zie ook de afbeelding hieronder:

Ook hebben we RWS duidelijk aangegeven waarom het in 2012 vergunde bouwplan onbruikbaar was:

- de woning uit het bouwplan van 2012 is niet op een hoogwatervrije fundering geplaatst, maar in een hoogwater kerende bak. Bij (te) hoog water zouden de slaapvertrekken in de woning in enkele seconden geheel vollopen. Dit ontwerp had volgens ons dus nooit vergund mogen worden, zelfs niet als de buitendijkse bewoner voor zijn eigen veiligheid verantwoordelijk is. Het waterschap heeft bij ons bouwplan duidelijke eisen gesteld aan de hoogwatervrije fundering;
- het witte ontwerp is totaal niet passend in het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' inclusief het nabijgelegen natuurgebied Bato's erf van Staatsbosbeheer, vinden wij als bewoners, net als de recreanten en de andere uiterwaard bewoners;
- het ontwerp is ongeschikt voor circulaire bouw met aardgasvrije bewoning en voldoende eigen elektriciteitsproductie voor de bewoners en twee elektrische voertuigen.

Ik heb in 2020 door een bouwkundig ingenieur het volume van de vergunde woning uit 2012 laten narekenen, omdat deze niet op de tekeningen van de vergunning was vermeld (bijlage 14). Het berekende bouwvolume vergunde woning in 2012 is 1.077,2 m³. Bij navraag bij Blanca Architecten (de ontwerpers van dat bouwplan) is de omgevingsvergunning aangevraagd op basis van 960 m³ bestaande woningvolume +10% = 1.056 m³.

Dus het eerdere vergunde bouwtechnisch identieke ontwerp, op basis van dezelfde woning én dezelfde BGR voorwaarden is 1.077,2 m³. Wij mogen wél dit vergund volume van 1.077,2 m³ gebruiken van de vergunning uit 2012, maar niet het ingediend volume van 1.050 m³ van onze woning, dat op precies dezelfde wijze (NEN 2580) is berekend én geplaatst op een veilige hoogwatervrije fundering die niet mee zou tellen voor het woningvolume....

Deze onduidelijkheid raakt ook de kwestie van de buitenkruinlijn en de 10%-regel. RWS beschikt niet over een vastomlijnde, in regels vastgelegde berekeningsmethode om de feitelijke inhoud van een woning te bepalen, mede hierom herschrijft RWS haar Beleidslijn grote rivieren.

(E) BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN TBV EEN 4:84 AWB OVERWEGING

RWS laat in het verweerschrift van 4 november 2020 wederom na, ondanks de uitspraak van de rechtbank, om het concrete bouwplan zorgvuldig te beoordelen op basis van de bijzondere omstandigheden van dit geval, en om te bedenken of alle afwegingen en consequenties van zijn besluit wel in verhouding staan tot de uitgangspunten van de BGR en voor ons. Dit behoort RWS wél te doen vanwege het herhaaldelijke beroep dat wij op artikel 4:84 Awb hebben gedaan.

We worden nu bijna 4 jaar vertraagd met de sloop en herbouw zonder dat er ook maar een schim van rivierkundige beletsels boven water is gekomen, met feitelijk alleen maar algemene, niet-rivierkundige argumenten. Al die tijd moeten we twee woningen aanhouden, want tijdens sloop en herbouw is woonruimte vereist. Het kostenaspect laat ik hier verder graag rusten tot een andere gelegenheid.

RWS had bij een zorgvuldige beoordeling van de aanvraag/het bouwplan de volgende zaken moeten meenemen, zeker in het licht van het beroep op artikel 4:84 Awb:

- dat de BGR een rivierkundige beoordeling van bouwplannen voorschrijft (artikel 7 BGR) en dit bouwplan géén rivierkundige beletsels kent;
- dat RWS onjuist heeft beargumenteerd dat zij geen rivierkundige beoordeling zou hoeven te doen, namelijk alleen om knelpunten te vermijden ondanks de juridische eenvoud (bijlage 10B);
- dat de BGR onvoldoende voorziet in het beoordelen van hoogwatervrij gelegen locaties;
- dat de BGR geen concrete bouwkundige berekeningsmethode voorschrijft voor het bepalen van het volume van een woning, en dus dat zonder relevante rivierkundige redenen niet zomaar een hoogwatervrije fundering bij de berekening van het bouwvolume van een woning mag worden betrokken;
- dat RWS gemotiveerd toelicht waarom bij de woning uit dit bouwplan het volume niet wordt berekend conform NEN 2580, terwijl dit wél is gedaan bij de vergunde woning in 2012;
- dat de BGR er niet in voorziet de bevoegdheden/beslissingsrechten van rechtmatige beheerders van de zomerkade (zijnde het waterschap) te overrulen;
- dat de evaluatie van de Beleidslijn grote rivieren in 2016 aangeeft dat het draagvlak van de BGR onder druk staat vanwege de rigide toepassing van de BGR in de praktijk bij kleine initiatieven;
- dat inhoudelijke wijziging van de BGR in 2018 juist als doel heeft om initiatiefnemers meer bewegingsvrijheid te bieden om in het rivierbed ruimtelijke ontwikkelingen te ontplooien die niet ten koste gaan van de waterveiligheid, zoals ons bouwplan;
- dat de BGR inconsequent wordt toegepast door voor kleinere bouwplannen geen watervergunning te verlenen en voor grotere bouwplannen wel, middels een AMvB, onder gelijke omstandigheden;
- dat de BGR onder gelijke omstandigheden tot gelijke uitkomsten moet leiden;

- dat uit de evaluatie van de Beleidslijn grote rivieren van februari 2016 blijkt dat op veel plaatsen in de Waal de beleidsmatig vastgestelde kaarten niet overeenstemmen met de rivierkundige karakteristieken (zoals stromingsluwe gebieden en hoogwatervrije terreinen), en dat RWS heeft nagelaten de beloofde aansluiting te maken ter zake;
- dat uit de evaluatie van de Beleidslijn grote rivieren van februari 2016 blijkt dat RWS heeft nagelaten in de BGR en de Handreiking BGR, de geadviseerde waterveiligheidseffecttoets als eerste stap in het afwegingskader in te voeren ondanks alle genoemde voordelen en maatschappelijke behoefte;
- dat samenhangend water in het rivierbed voorkomt en niet boven de buitenkruinlijn van primaire waterkeringen, waarmee geen rivierkundige noodzaak is dit anders te formuleren;
- dat een rivierbed "tot in de hemel" juridisch onhoudbaar is, en niet het equivalent van een vergunningplichtig gebied;
- aanvragers mogen rekenen op een neutrale beoordeling en dat RWS geen Handreiking bewust aanpast ten nadele van de aanvrager, en dit onverbloemd aan de rechter toegeeft;
- aanvragers mogen van RWS verwachten dat eerdere toezeggingen worden gestand gedaan;
- aanvragers mogen verwachten dat een beslistermijn van 8 weken voor een vergunningaanvraag niet uitloopt tot circa 6 maanden (en tot bijna 4 jaar, gerekend vanaf het vooroverleg tot nu).

(F) SLOTWOORD

Mijn vrouw en ik willen vanuit overtuiging vegetarisch leven, in een hoog geïsoleerde aardgasvrije woning wonen en alleen zelf opgewekte energie verbruiken om daarmee een kleine bijdrage aan de toekomstige milieutechnische uitdagingen te kunnen leveren. Ons bouwplan realiseert deze wensen. Maar dit vermeende droomhuis, is een enorme nachtmerrie geworden, en zal vermoedelijk nooit meer de emotionele positieve lading krijgen als die van in de zomer van 2017.

Alle uren achter de computer om een oplossing te vinden voor de empathieloze, rivierkundig onjuiste en onnodige tegenwerpingen, de afwijzingen middels de als maatwerk herschreven Beleidslijn grote rivieren, het gelieg en gedraai, en de ver-juridisering van wat een simpele vergunningsaanvraag had moeten zijn van een bouwvolume kleiner dan het al eerder vergunde bouwplan in 2012. De uren die ik woedend wakker heb gelegen, stijf van de adrenaline, het medicijngebruik, en de 13 kg verloren lichaamsgewicht, letterlijk verteerd door onbegrip en woede. De door mij ongewenste karakterverandering van een spreekwoordelijke Jan Palach in een Timothy McVeigh wat een enorme negatieve balans trekt op je relaties, levensvreugde, maatschappelijke prestaties en gezondheid. Mijn vertrouwen in RWS is zeer ernstig geschaad.

Als de uitkomst van de procedure bij u is dat RWS onze aanvraag mocht weigeren, ondanks alle aangedragen juridische argumenten en onze bijzondere omstandigheden, dan betekent dit zeer waarschijnlijk dat ons droomhuis er nooit van gaat komen. Door alle (onterechte) restricties die RWS heeft opgeworpen, eist RWS feitelijk een halvering bij herbouw van het huidige woningvolume.

Bouwen in de uiterwaarden lijkt zo voorbehouden aan projectontwikkelaars die middels een AMvB grootschalig bebouwing mogen realiseren, ongeacht de rivierkundige effecten. Maar voor een kleinschalig particulier initiatief in het rivierbed zonder rivierkundige beletsels blijft de deur dicht.

R. J. van Dongen

17-02-2021

Overzicht bijlagen:

Bijlage 1 – overzichtstekening

Bijlage 2 – vergunning 1992

Bijlage 3 – vergunning 2012

Bijlage 4A-B – notulen vooroverleg 30 okt. 2017 met accordering RWS per mail 15 nov. 2017

Bijlage 5 – mail RWS 17 okt. 2018 met bijlage geen rivierkundige beletsels

Bijlage 6 - mail RWS 18 sept. 2017

Bijlage 7A-B - mail RWS 26 feb. 2018

Bijlage 8 – bouwtekening (ingekleurd, ontwerp Blanca Architecten en eigen ontwerp)

Bijlage 9A-B – mail RWS 12 mrt. 2018

Bijlage 10A-D – mail RWS 22 mrt. 2018

Bijlage 11 – mail RWS 14 feb. 2018

Bijlage 12 – schets van RWS met instroomgaten

Bijlage 13 – mail RWS 1 feb. 2018

Bijlage 14 – mail bouwkundig ingenieur 17 nov. 2020

BIJLAGE 1